

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 29. decembra 1875.

O b s e g: Predenica na deteljših. — Iz občnega zbora družbe kmetijske Kranjske 14. nov. t. l. (Konec.) — Pomoč zoper ozebljino. — Postava o stavbah na Kranjskem. (Dalje.) — Ozir na državni zbor Dunajski. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Predenica na deteljših.

Po najnovejšem poročilu prof. dr. Haberlandt-a. *)

Po sporočilu dr. Frid. Haberlandta, profesorja na viši poljedelski šoli Dunajski, je predenica (*Klee-seide*, *Cuscuta epithymum* L.) zelo razširjena po vseh delih sveta. Naši gospodarji poznajo to nadlogo, o kateri prof. Haberlandt trdi, da, čeravno se o njej ne vpije toliko kakor o trtni uši (*Phylloxera*), je že več in bo še več škode naredila kakor silno razupita uš.

Med Evropskimi predenicami so najbolj znane tri, namreč: 1) predenica na vrbah, jelšah, hmelju in koprivah, 2) predenica na laniših, in 3) predenica na deteljših, posebno pri rdeči detelji.

Ker učena botaniška razprava, ki jo nahajamo v Haberlandtovem poročilu, kmetovalce le malo mikati utegne, zato prestopimo brž na to, kako se ta škodljivka, ki se je vsak gospodar posebno na deteljši boji, zatira in pokončuje.

Prof. Haberlandt našteva najprej vsa sredstva, ki so dozdej znana za pokončevanje predenice, potem pa priporoča to, kar on za najboljši pripomoček zoper to sovražnico rdeče detelje ima.

Schwarz piše v svoji kmetijski knjigi, da nič ne pomaga zoper predenico plesti in ruvati jo zato, ker se koreninice predenice tako okoli deteljnih korenin opletejo, da se predenica pri ruvanji utrga, potem pa se jih v malo dneh, namesto ene deset pokaže, ki deteljo morijo. — Iz tega se vidi — piše Haberlandt — kako malo so o Schwarzovem času rastlinoznanci poznali naturo tega plevela.

Dombasle svetuje, naj se namesto, kjer se obilo predenice nahaja, poženo ovce, da se ondi celo leto pasejo.

Fries priporoča, naj se okoli onega mesta, kjer se predenica nahaja, graben skoplje in tam slama sožge.

Baron Babo priporoča polivanje predeničnega gnjezda z železnim vitrijolom, v vodi raztopljenim. On pravi, da železni vitrijol hipoma pokonča predenico, detelji pa ne škoduje.

J. Baker svetuje, naj se na deteljše s predenico potrosi surovega žveplenokislega kalija, po katerem pravi, da je čudeže videl na njivi, kjer je

nemška detelja s predenico okužena stala, brez škode za deteljo samo.

Časnik „Badisches Wochenblatt“ ne pozna boljšega pripomočka zoper predenico, kakor je kuhinjska sol, ki se ali v vodi raztopljena po deteljši polije ali pa kakor mavec (gips) v prahu čez deteljo raztrosi.

Prof. Haberlandt gledé na vse to, da nasvetovana sredstva malo ali nič ne pomagajo, priporoča to-le:

Podučí naj se za to delo nalašč najet umen delavec, kateremu se izroči celo delo; on naj prehodi po prvi deteljni košnji, in gleda, kje se najprej prikazuje predenica; za ta prehod pa naj si izvoli le zmirom en ozek kos njive, da nič ne zgreši; pred vsem naj potem zaznamova vsako mesto, kjer je predenično gnjezdo s količki ali vejicami, pri vsakem gnjezdu naj potem vso s predenico zapredeno deteljo tikoma pri tleh s srpom požane; pri tem bo videl, kako daleč predenica sega, in bo raji še poldrugi čevelj deteljša krog in krog pokosil. Tako pokošena detelja in predenica se zaveže v prt in iz polja odnese na kup; ko je s cele njive vkup znošena predenična detelja na tem kupu, se na zadnje sožge. Se ve da mora delavec na tanko paziti, da vso predenico čisto iz deteljša spravi. Če je delavec s košnjo deteljnih štibel tudi precej globoko v zemljo segel, se bode detelja vendar še kmalu porastla.

Da pa se bode vse to vspešno moglo dovršiti, je treba z delom že začeti, dokler ni še preveliko predeničnih gnjezd po njivi.

Haberlandt naposled priporoča, naj gospodar delavca nadzoruje, kajti le preveč je med kmetovalci razširjena misel, da se ne dá nič storiti zoper to nadlogo, katera se navadno pa nespametno pripisuje vremenu in zemlji.

Iz občnega zbora družbe kmetijske Kranjske

24. novembra t. l.

(Konec.)

Še drugi predlogi Metliške podružnice so bili sledeči:

Naj se ne dá nikomur pravica svinje in konje rezati, ki se ne izpriča, da se je teh operacij znanstveno izučil. Podružnica opira ta predlog na nesreče, ki se pogostoma godijo po neizučeni rezárjih. — Zbor sklence, naj odbor ta predlog po vrednosti prevdari in stori, kar je potreba, da se navedene nesreče odvrnejo.

Podružnica dalje želi popotnih učiteljev za vinorejo in poljedelstvo, — ta predlog se priporoči sub-

*) Po časniku „Oest. Landw. Wochenbl.“